

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет педагогічний
Кафедра музичного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри музичного мистецтва
назва кафедри

_____ М.А. Печенюк
підпис

_____ 2022 р.
число місяць

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА ПОСТАНОВКИ ГОЛОСУ

назва навчальної дисципліни

підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
першого(бакалаврського), другого(магістерського) рівня вищої освіти

за освітньо-професійною програмою Музичне мистецтво
назва ОПП

спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)
шифр і назва спеціальності згідно з навчальним планом

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
шифр і назва галузі знань згідно з навчальним планом

мова навчання українська

2022-2023 навчальний рік

Розробники програми: О.М.Прядко, кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри музичного мистецтва

Ухвалено на засіданні кафедри музичного мистецтва

Протокол № _____ від _____ 20 ____ року

ПОГОДЖЕНО

Керівник

групи забезпечення освітньої програми

підпис

ініціали та

прізвище

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Метою вивчення навчальної дисципліни “Методика постановки голосу” є підвищення теоретичного, методичного та методологічного рівня знань студентів в галузі вокальної педагогіки, а також естетичне виховання студентів засобами вокального мистецтва. Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни “Методика постановки голосу” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра, за освітньою програмою “Музичне мистецтво”.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання	3	
Семестр вивчення	5	
Кількість кредитів ЄКТС	4	
Загальний обсяг годин	120	
Кількість годин навчальних занять	40	
Лекційні заняття	16	
Практичні заняття	24	
Семінарські заняття		
Лабораторні заняття		
Самостійна та індивідуальна робота	80	
Форма підсумкового контролю	Залік	

3. Статус дисципліни. Дисципліна вільного вибору студента.

4. Передумови для вивчення дисципліни. Вивченню навчальної дисципліни “Методика постановки голосу” має передувати викладання дисциплін “Постановка голосу”, “Методика музичного виховання”, “Хоровий клас”, “Вокальний ансамбль”.

5. Програмні компетентності навчання.

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні завдання в галузі середньої мистецької освіти, що передбачає використання отриманого досвіду у самостійній професійній діяльності згідно духовних, естетичних і моральних цінностей, власних духовно-світоглядних орієнтацій; здатність до застосування в практиці розв'язання проблем у галузі мистецької освіти науково-педагогічних, мистецтвознавчих знань, використання отриманого досвіду у майбутній педагогічній, виконавській, науково-дослідній діяльності; володіння ґрунтовною науково-теоретичною базою, яка сприяє глибокому осягненню сенсу явища національної співацької виконавської традиції, у якій концентрується багатовіковий досвід народно-пісенної творчості; сформованість науково-методичного апарату національної школи співу.

Загальні компетентності: здатність учитися, вдосконалювати процес вивчення й виконання мистецьких творів з високим рівнем автономності; здатність до аналізу та синтезу проблем мистецького спрямування на основі логічних аргументів та перевірених фактів; здатність до творчої діяльності (генерувати нові дії й вирішувати професійні проблеми), виявляти ініціативність, самостійність, оригінальність пізнавальної і навчально-професійної діяльності; уміння аналізувати, порівнювати, синтезувати, оцінювати у процесі вирішення фахових завдань; здатність застосовувати сучасні досягнення та тенденції розвитку науки в галузі вокальної педагогіки; розвиток необхідних професійних якостей особистості фахівця, загального культурного рівня, творчої активності, креативності, прагнення до саморозвитку та самоосвіти у професії.

Спеціальні фахові компетентності: володіння методикою формування вокально-технічних, виконавських, оцінювально-аналізуючих умінь та навичок учнів в роботі з постановки голосу; здатність застосовувати спеціальні науково-методичні знання в галузі вокального педагогіки при розв'язанні проблемних ситуацій у сфері педагогічної діяльності; уміння

глибокого осмислення сучасного змісту вокальної виконавської практики, здатності до аналізу складних мистецьких явищ з опорою на досягнення сучасної вокальної педагогіки та суміжних галузей наук; володіння методикою проведення аналізу загального, музично-теоретичного, виконавського компонентів вокальних творів; здатність використання набутих знань, умінь та навичок в процесі самостійного вдосконалення професійних якостей; здатність відчувати й демонструвати емоційну чутливість, рефлексію, ціннісне ставлення до музичних творів, здійснювати активне сприймання, запам'ятовування, збереження, відтворення й художньо-педагогічне тлумачення змісту і смислу творів мистецтва; уміння застосовувати сучасні освітні технології, в тому числі і музично-інформаційні, для забезпечення якості навчально-виховного процесу в середніх загальноосвітніх та позашкільних мистецьких закладах; поєднання у процесі музичної діяльності музикальності, виконавських, інтерпретаційних, артистичних умінь, виконавської надійності; застосування набутих професійно-профільних знань у репетиційній, концертній, педагогічній, науково-дослідницькій діяльності.

6.Очікувані результати навчання з дисципліни:

знати: прийоми та методи розвитку співацьких умінь та навичок; вікові та психологічні особливості розвитку співацьких голосів дітей різного віку; сучасні наукові досягнення у галузі вокальної педагогіки, фізіології, анатомії, фоніатрії, фонопедії, акустики, психології; сучасні тенденції розвитку української вокальної педагогіки; історичні, соціально-культурні, поліетнічні та етнологічні засади та закономірності розвитку української вокальної школи; вокальні стилі вітчизняної виконавської традиції; національні ознаки української манери вокального виконавства.

вміти: формувати основні вокально-технічні, вокально-виконавські, оцінювально-аналізуючі уміння та навички учнів, розвивати всі акустичні якості співацького голосу учнів: звуковисотні можливості, динамічний діапазон, об'єм, блиск, політність співацького голосу, тембральні характеристики; оптимально використовувати можливості та весь навчально-виховний потенціал української та зарубіжної вокальної педагогіки під час викладання музичного мистецтва у школі для реалізації освітньої, виховної та розвивальної мети; проводити добір та здійснювати методичний аналіз вокального репертуару школярів. В ході вивчення курсу здійснюється формування вокально-слухових, оцінювально-аналізуючих, вокально-координуючих навичок студентів.

7. Засоби діагностики результатів навчання: МКР, екзамен.

8. Програма навчальної дисципліни.

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Розвиток співацького голосу							
Тема 1. Методика постановки голосу. Уведення в проблематику.		2	2			10	
Тема 2. Спів як психофізіологічний процес.		2	4			10	
Тема 3. Будова голосового апарату.		2	4			10	
Тема 4. Акустичні особливості процесу голосоутворення.		2	4			10	
Тема 5. Процес голосоутворення та голосоведення.		2	4			10	

Тема 6. Резонатори голосового апарату.		2	2			10	
Тема 7. Вокальний та вокально-педагогічний слух.		2	2			10	
Тема 8. Гігієна та охорона співацького голосу.		2	2			10	
Разом за змістовим модулем 1							
Разом годин	120	16	24			80	

9. Форми поточного та підсумкового контролю. МКР, екзамен.

10. Критерії оцінювання результатів навчання.

Критерії та норми оцінювання знань, умінь і навичок студентів з навчальної дисципліни. Розподіл балів, які отримують студенти

“10-12” балів отримують студенти за правильну та повну відповідь на питання, з врахуванням послідовності та логіки викладу матеріалу на основі рекомендованої основної та додаткової літератури, з наведенням власних прикладів.

“7-9” бали отримують студенти, які вірно відповідають на питання, здійснюють критичний аналіз матеріалу, підкріплюють його власними прикладами, але наявне порушення логіки викладу матеріалу, не використовується інформація з додаткових літературних джерел.

“4-6” бали отримують студенти за неповну відповідь на питання контрольної роботи, підкріплення його невдалими прикладами, не повне володіння матеріалом основної та додаткової рекомендованої літератури.

“1-3” бали отримують студенти за неповну відповідь на питання, погане орієнтування у рекомендованій науково-методичній літературі, не здатність здійснювати критичного аналізу матеріалу.

Оцінюючи самотіну роботу студентів “1-3” бали отримували студенти за низький рівень підготовки; питання, яке розглядалось залишилося не розкритим. “4-6” балів студент отримували у тому випадку, коли тема самостійної роботи була розкритою не достатньо, студент використав при

підготовці не достатню кількість інформаційних джерел, доповідь є неповною. “7-9” балів отримував студент у разі розкриття питання не достатньо глибоко. “10-12” балів отримує студент у разі ґрунтовного розкриття проблеми, використання додаткової літератури, логічного послідовного викладу матеріалу, доповнення відповіді наочним матеріалом.

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1 (100 балів)			40	100
Поточний контроль	МКР	Самостійна робота		
20	30	10		

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачас навчальна дисципліна. Комп’ютер, магнітофон, фортепіано.

12. Рекомендована література.

Основна.

1. Пляченко Т.М. Методика викладання вокалу : навч.-метод. посібник для студентів музичних факультетів (Спеціальність “Музична педагогіка і виховання”). Кіровоград : КДПУ, 2005. 80 с.
2. Прядко О.М. Розвиток співацького голосу : навч. посіб. Кам’янець-Подільський : Сисин О.В., 2010. 128 с.
3. Прядко О.М. Вокальна підготовка вчителя музичного мистецтва : монографія. Кам’янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2016. 192 с.
4. Стасько Г.Є. Голос людини та вокальна робота з ним : монографія. Івано-Франківськ : Видавництво Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2010. 336 с.

Додаткова

1. Антонюк В. Виконавські форми сольного співу: до питання виховання різнопрофільних співацьких особистостей : дослідницька праця. Київ : Українська ідея, 1999. 24 с.
5. Антонюк В. Етномузикологічні чинники навчання співу : наукове дослідження. Київ : Українська ідея, 1999. 24 с.
6. Антонюк В. Звукове мовлення в народно-побутовому вжиткові українців. Нариси з етнології : посібник для педагогів, учнів та студентів середньої та вищої ланок гуманітарної освіти. Вид. 2-ге, перероб. та допов. / за загальною ред. Т.І.Люріної. Київ : Обрії, 1996. 128 с.
7. Антонюк В.Г. Пісенно-фольклорні витоки українського вокального мистецтва: Дослідницька праця. Київ : Українська ідея, 1999. 24 с.
8. Антонюк В.Г. Постановка голосу: Навчальний посібник для студентів вищих музичних навчальних закладів. Київ : Українська ідея, 2000. 68 с.
9. Антонюк В. Становлення вокально-професійної освіти в Україні: проблеми поліетнічності : дослідницька праця. Київ : Українська ідея, 1999. 28 с.
10. Антонюк В. Традиції української вокальної школи. Микола Кондратюк : наукове дослідження. Київ : Українська ідея, 1998. 148 с.
11. Антонюк В. Г. Орфоепія у художньому співі: Дослідницька праця. Київ : Українська ідея, 1999. 24 с.
12. Антонюк В. Українська вокальна школа: етнокультурологічний аспект: Монографія. Київ : Українська ідея, 2001. 144с.
13. Антонюк В. Формування індивідуального виконавського стилю: культурно-антропологічний аспект : наукове дослідження. Київ : Українська ідея, 1999. 24 с.

14. Антонюк В. Формування української вокальної школи: історико-культурний аспект: дослідницька праця. Київ : Українська ідея, 1999. 24 с.
15. Благовидова О. Н. Статьи и материалы к 100-летию со дня рождения . Одесса : Печатный дом, 2005. 138 с.
16. Бриліна В. Вокальна професійна підготовка вчителя музики : методичний посібник. Вінниця : Нова книга, 2013. 95 с.

13. Рекомендовані джерела інформації.

17. Доронюк В.Д. Основи вокально-педагогічної творчості вчителя музики: навч. посіб. для викладачів і студентів вищих навч. закладів і вчителів музики шкіл різного типу. Івано-Франківськ : Видавничо-дизайнерський відділ ЦІТ, 2007. 306 с.
18. Жишкович М. Основи вокально-педагогічних навиків : метод. поради для студ. вокальних ф-тів вищих навч. закладів к-ри і мистецтв III – IV рівнів акредитації. Львів, 2007. 43 с.
19. Колодуб І. Питання теорії вокального мистецтва. Харків : Промінь, 1995. 119 с.
20. Кушка Я.С. Методика музичного виховання дітей. Вінниця : НОВА КНИГА, 2007. 99 с.
21. Кушка Я.С. Методика навчання співу : посібник з основ вокальної майстерності. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2010. 288 с.
22. Люш Д.В. Розвиток і охорона співацького голосу. Київ : Муз. Україна, 1988. 138, [2] с.
23. Микиша М.В. Практичні основи вокального мистецтва / Михайло Венедиктович Микиша / літ. виклад М.Головащенко. Київ : Муз. Україна, 1971. 90 с.

24. Михайличенко О. В. Музично-естетичне виховання дітей та молоді в Україні (друга половина XIX – початок XX ст.) : [монографія]. Київ : Видавничий центр КДЛУ, 2000. 340 с.
25. Можайкіна Н.С. Методика викладання вокалу. Хрестоматія: навчальний посібник. Київ : Видавництво Ліра-К, 2016. 2016 с.
26. Откидач В.М. Естрадний спів і шоу-бізнес : навч.-метод. посібник. Вінниця : Нова Книга, 2013. 368 с.
27. Педагогічний репертуар вокаліста. Тенор. Збірка арій, романсів, обробок народних пісень українських та зарубіжних композиторів. Луцьк : ВАТ “Волинська обласна друкарня”, 2009. 154 с.
28. Прохорова Л. Українська естрадна вокальна школа. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації. Видання друге. Вінниця: НОВА КНИГА, 2006. 384 с.
29. Ростовський О. Я. Методика викладання музики в основній школі : навч.-метод. посіб. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2001. 272 с.
30. Ростовський О.Я. Методика викладання музики у початковій школі. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2000. 256 с.
31. Стахевич О. Основи вокальної педагогіки. Природно-наукові теорії сольного співу : курс лекцій : навч. посібник для студентів диригентсько-хорових факультетів музичних і педагогічних вузів . Суми, 2002. 91 с.
32. Хлебнікова Л.О. Методика хорового співу у початковій школі : метод. посіб. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2006. 216 с.
33. Хрестоматія для сольного співу. Пісні, романси, арії українських композиторів : у 3 ч. / [упоряд. В.Бриліна, Л.Ставінська]. Київ : “Освіта України”, 2006. – ч. 3. 248 с.

34. Чайка В. Мистецтво творити голосом. Роль психофізіологічного стану студента у розвитку його вокальної майстерності: поради педагога. Львів : Місіонер, 2008. 104 с.
35. Шамаєва К. І. Музична освіта в Україні у першій половині XIX ст. : навч. посіб. Київ : ІЗМН, 1996. 112 с.
36. Юрко О.О. Вокальне виховання дітей та юнацтва в закладах загальної додаткової освіти : метод. посіб. для вчителів музики загальноосвіт. шкіл, керівників вокальних гуртків, студ. диригентсько-хорових ф-тів музичних та пед. вузів. Суми : Сум ПДУ ім. А.С. Макаренка, 2005. 138 с.
37. Юцевич Ю. Музика: словник-довідник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2003. 352 с.
38. Юцевич Ю.Є. Теорія і методика розвитку співацького голосу: навч-метод. посібник для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів, учителів шкіл різного типу. Київ. 1998. 158, [1] с.

Електронні ресурси

<http://194.44.152.155/elib/local/sk722654.pdf>
http://ua-referat.com/Словник_помилки_вокальної_педагогіки
https://esu.com.ua/search_articles.php?id=27522
https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/icgn/2sidlecka_praktychna_kulturologiya_ch1/content/roz14.html
<http://lib.pnu.edu.ua/files/zbirnyky>
<https://junist.com.ua/images/naukovo-metodychna/MystectvoSpivy.pdf>
https://shron1.chtyvo.org.ua/Hnyd_Bohdan/Istoriia_vokalnoho_mystetstva.pdf?PHPSESSID=fk8t3ns83c6r27nh53q3t5hug7